

Nr 77

Av herr **Källstad**, *angående utbildningen av teologer.*

”Kontaktkommittén mellan de teologiska fakulteterna och deras avnämare”, som efter en konferens i Lund i januari 1966 mellan de teologiska fakulteterna och representanter för de svenska trossamfunden samt skolöverstyrelsen bildades som ett samarbetsorgan för ömsesidig kontakt och information, har sedan maj 1966 vid en rad sammanträden följt utvecklingen på den teoretiska teologutbildningens område.

I kommittén ingår förutom företrädare för de båda teologiska fakulteterna i Uppsala och Lund samt Stockholms teologiska institut och skolöverstyrelsen representanter för följande svenska trossamfund: svenska kyrkan, Evangeliska fosterlands-stiftelsen, Svenska missionsförbundet, Svenska baptistsamfundet, Metodistkyrkan, Svenska alliansmissionen och Örebromissionen. Ordförande är professor Per Erik Persson, Lund. Kontaktkommittén har konstaterat att en rad nya faktorer tillkommit som gör att en översyn av hela den teoretiska teologiska utbildningen fram till teologie kandidatexamen ter sig alltmera nödvändig. Här hänvisas bl. a. till följande faktorer:

1. Inom de svenska trossamfund som utgör de teologiska fakulteternas avnämare — i första hand svenska kyrkan men i ökande utsträckning även de frikyrkliga samfunden, vilka annars bedriver sin utbildning huvudsakligen vid egna seminarier — har uttryckts önskemål om möjligheter till en mera differentierad och specialiserad utbildning av präster och pastorer än vad som är möjligt inom ramen för den nuvarande teologie kandidatexamen. Arbetsuppgifterna inom församlingstjänsten kräver att ämnen som religionspedagogik, religionssociologi, ekumenik och människovårdens problem kan bli föremål för studium och fördjupning inom grundutbildningen för präster och pastorer. Liknande synpunkter göres gällande också beträffande utbildningen av missionärer och andra kyrkliga u-landsarbetare. Sådana krav kan dels tillgodoses genom en differentiering inom ramen för teologie kandidatexamen, dels genom att den studerande i sin examen skulle kunna medtaga sådana ämnen från annan fakultet som samhällskunskap, sociologi, psykologi, pedagogik och filosofi. Därmed reses frågan om en nykonstruktion av teologie kandidatexamen utifrån en målinriktning på församlingstjänstens behov, varvid möjligheten av alternativa studiegångar bör prövas.

2. De svenska trossamfundens avnämningarbehov utgöres ej blott av utbildningen av präster och pastorer. Församlingarnas behov (detta gäller främst

svenska kyrkan) av tjänster av annan typ såsom församlingssekreterare, församlingsassistenter och församlingspedagoger är i stark tillväxt. För samtliga dessa tjänster är akademisk utbildning vid de teologiska fakulteterna önskvärd, något som ytterligare accentuerar frågan om alternativa studiegångar med sikte på specialtjänster inom ramen för teologie kandidatexamen.

3. Därtill kommer att man inom trossamfunden i dag möter ett behov av ej blott heltidsanställda utan även deltidsanställda präster och pastorer. Ett växande antal personer med yrkeserfarenhet från andra områden kommer att behöva en utbildningskomplettering inom de teologiska fakulteterna för att sedan jämsides med sina ordinarie yrken kunna bestrida sådana deltidstjänster. Detta kräver att frågan om utformningen av en sådan utbildning och om vilka kvalifikationskrav den ställer bör bli föremål för utredning.

4. Den snabba förändringen inom dagens samhälle ställer även för den teologiskt utbildade arbetskraften inom de svenska trossamfunden krav på utbildningskomplettering och fortbildning. Detta aktualiserar frågan om hur det teologiska studiet skall utformas för att även kunna komma till användning i detta sammanhang.

5. Genomförandet av fasta studiegångar vid de filosofiska fakulteterna och det i samband därmed av UKAS framlagda förslaget till studiekurser för utbildning av lärare i religionskunskap aktualiserar en översyn av den teologiska examensstadgan. En av UKÄ tillsatt expertgrupp har arbetat med att framlägga förslag till bl. a. samordning mellan grundkursen för lärarutbildningen och första delen av utbildningen för teologie kandidatexamen. I samband därmed behandlas också förhållandet mellan lärarutbildningens påbyggnadskurser och studiet för andra delen av teologie kandidatexamen. Expertgruppens direktiv omfattar dock endast de ändringar av gällande examensstadga som nödvändiggöres av genomförandet av förslaget om fasta studiegångar. Därför vore det synnerligen lämpligt att det i omedelbar anknytning till denna revision av examensstadgan företoges en allmän översyn av hela det teologiska studiets uppläggning och utformning.

6. Detta aktualiseras ytterligare genom det förslag till ombildning och utbyggnad av de teologiska fakulteterna som behandlas i universitetskanslersämbetets förslag till anslagsäskanden för budgetåret 1969/70. Den differentiering och ombenämning av fakulteternas ämnen som kan väntas följa på det av UKÄ yrkade principbeslutet rörande fakulteternas arbetsområden hör direkt samman med de synpunkter som ovan anförts under punkt 1. I båda fallen rör det sig om införandet av nytt stoff i utbildningen samtidigt som nuvarande ämnesområden i princip bibehålls, något som direkt reser kravet på alternativa studiegångar och därmed på en genomgripande ändring av nuvarande uppläggning av studiet för teologie kandidatexamen.

Med anledning av vad som ovan anförts hemställer jag,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller

1. att universitetskanslersämbetet snarast får i uppdrag att mot bakgrund av föreliggande utbildningsbehov framlägga förslag till ny utformning av den teoretiska teologutbildningen fram till teologie kandidatexamen, samt

2. att i denna utredning även de svenska trossamfundens såsom de teologiska fakulteternas avnämare på lämpligt sätt blir representerade.

Stockholm den 21 januari 1969

Thorvald Källstad (fp)
